

दिवाकरेऽथ रजसा सर्वतः संवृते भृशं । शरार्त्ताश्च रणे योधाः श्रेष्ठः कृष्णो न वीक्षितुं ।
 इति श्रीमहाभरते द्रोणपर्वणि जयद्रथवधपर्वणि सैन्यविस्मये शतोऽध्यायः ॥ १०० ॥
 ॥ सञ्जय उवाच ॥ अंसन्त इव राजानस्तावकानां भयान्नृप । तौ दृष्ट्वा समतिक्रान्तौ वासुदेवधनञ्जयौ ।
 सर्वे तु प्रतिसंरन्धा द्द्रीमन्तः सत्त्वोदिताः । स्थिरीभूता महात्मानः प्रत्यगच्छन्धनञ्जयं ।
 ये गताः पाण्डवं युद्धे रोषामर्षसमन्विताः । तेऽद्यापि न निवर्तन्ते सिन्धवः सागरादिव ।
 असन्तस्तु न्यवर्तन्ते वेदेभ्य इव नास्तिकाः । नरकं भजमानास्ते प्रत्यपद्यन्त किल्बिषं ।
 तावतीत्य रथानीकं विमुक्तौ पुरुषर्षभौ । ददृशाते यया राहोरास्यान्मुक्तौ प्रभाकरौ ।
 मत्स्याविव महाजालं विदार्य विगतक्लमौ । तथा कृष्णावदृश्येतां सेनाजालं विदार्य तत् ।
 विमुक्तौ शस्त्रसम्बाधाद्द्रोणानीकात् सुदुर्भिदात् । अदृश्येतां महात्मानौ कालसूर्याविवोदितौ ।
 अस्त्रसम्बाधनिर्मुक्तौ विमुक्तौ शस्त्रसङ्कटात् । अदृश्येतां महात्मानौ शस्त्रसम्बाधकारिणौ ।
 विमुक्तौ ज्वलनस्पर्शान्मकरास्याज्ज्वाविव । व्यचोभयेतां सेनां तौ समुद्रं मकराविव ।
 तावकास्तथ पुत्राश्च द्रोणानीकस्थयोस्तयोः । नैतौ तरिष्यतो द्रोणमिति चक्रुस्तदा मतिं ।
 तौ तु दृष्ट्वा व्यतिक्रान्तौ द्रोणानीकं महाद्युती । नाशग्रंसुर्महाराज सिन्धुराजस्य जीवितं ।
 आशा बलवती राजन् सिन्धुराजस्य जीविते । द्रोणहार्दित्ययोः कृष्णो न मोक्ष्येते इति प्रभो ।
 तामाशां विफलोक्त्य सन्तोर्णौ तौ परन्तपौ । द्रोणानीकं महाराज भोजानीकश्च दुस्तरं ।
 अथ दृष्ट्वा व्यतिक्रान्तौ ज्वलिताविव पावकौ । निराशाः सिन्धुराजस्य जीवितं नाशग्रं धिरे ।
 मिथश्च समभाषेतामभीतौ भयवर्द्धनौ । जयद्रथवधे वाचस्तास्ताः कृष्णधनञ्जयौ ।
 असौ मध्ये कृतः षड्विद्वार्त्तारैर्महारथैः । चतुर्विधयसम्प्राप्तो न मे मोक्ष्यति सैन्यवः ।
 यद्यस्य समरे गोप्ता शक्रो देवगणैः सह । तथाऽप्येनं निहंस्याव इति कृष्णावभाषतां ।
 इति कृष्णो महाबाहू मिथः कथयतां तदा । सिन्धुराजमवेचनौ तत्पुत्रा बद्ध चक्रुः ।
 अतीत्य मरुधन्वानन्तृषितौ त्वरितौ गजौ । पीत्वा वारि समाश्रुतौ तथैवास्तामरिन्दमौ ।
 व्याघ्रसिंहगजाकीर्णानतिक्रम्य च पर्वतान् । वणिजाविव दृश्येतां हीनमृत्युजरातिगौ ।
 तथाहि मुखवर्णोऽयमनयोरिति मेनिरे । तावका वीक्ष्य मुक्तौ तौ विक्रोशन्ति स्म सर्वतः ।
 द्रोणादाशोविषाकाराज्ज्वलितादिव पावकात् । अन्येभ्यः पार्थिवेभ्यश्च भास्वन्ताविव भास्वरौ ।
 विमुक्तौ सागरप्रख्याद्द्रोणानीकादरिन्दमौ । अदृश्येतां मुदा युक्तौ समुत्तीर्यार्णवं यथा ।
 अस्त्रैघान्महतौ मुक्तौ द्रोणहार्दिक्यरचितात् । रोचमानावदृश्येतामिन्द्रान्याः सदृशौ रणे ।
 उद्भिन्नरुधिरौ कृष्णौ भारद्वाजस्य सायकैः । शितैश्चितौ व्यरोचेतां कर्णिकारैरिवाचलौ ।
 द्रोणयादृष्टदाम्भुक्तौ शक्याशोविषसङ्कटात् । अयःशिरोऽयमकरात्तत्त्वियप्रवरान्भसः ।
 व्याघ्रोषतलनिहाराद्गदानिस्त्रिंशविद्युतः । द्रोणास्तमेघान्निर्मुक्तौ सूर्येन्दू तिमिरादिव ।

२०४५

२०००

२००५

२००५

२००५